

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter obsega
mesечно po št. D 10.—, za letno
abonemanto D 38.—, dostavljena na dom
D 11.—, na iskarnice D 10.—
Inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIK: O se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon Interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritičje, dno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevilni ra-
čan štev. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Lokostrelci se ne vračajo.

TABOR

Leto: III.

Maribor, torek 25. aprila 1922.

Številka: 94.

Ljuba Davi

Ljubljana,

Ljubljana, 23. aprila.

O pomenu prihoda našega stranki-
nega predsednika Ljube Davidovića
med nas slovenske demokrate smo v
«Taboru» pisali že zadnjič. Sedaj, po
odhodu njegovem in njegovih prijate-
ljev, v katerih spremstvu je prišel,
nam je pisati le še o dogodku in pa o
globokem vtisu, ki ga je napravil na
slovensko demokratično javnost.

»Verujem v zmago demokracije.
Kdor veruje, zmaga!« je dejal sivolasi
naš voditelj na današnjem zboru za-
upnikov. V teh besedah leži vsa moč
demokratske ideje. Verovali smo v
zmago demokracije za časa svetovne
vojne, verovali v zmago demokratične
ideje o svobodi in jugoslovenskem e-
dinstvu. Ta ideja je zmagala. Sedaj
gre naš boj za duševno osvobodjenje na-
roda — in tu nam kliče oče naše stran-
ke (kakor ga je danes imenoval Ljub-
ljanski obč. svet, g. dr. Turek!) naj
verujemo v zmago demokracije, demo-
kratske ideje o svobodi človeka v Ju-
goslovenstvu, ideje o njegovem moralnem
in materijalnem napredku.

Besede g. Davidovića o potrebi moč-
ne unitarne države so kakor granit.
Njegova odločna izjava proti vsem gla-
sovom o krizi v stranki bo v zadošče-
nje tudi onim, ki itak že doslej zaved-
nemu pisanju klerikalnega in narod-
nosocialnega časopisja niso verjeli.
Davidovića izjava o tem, da je
nemško zakonodavstvo in pa ustano-
vitev privrednega sveta programna
točka demokracije, bo vzbudilo iskren-
no zadoščenje v vseh naših gospodar-
skih krogih.

Eden najbolj razveseljivih pojavov
na ljubljanskem zboru izvrševalnega
odбора slovenske demokracije pa je
dejstvo, da smo končno prišli preko
ozira na razne druge napredne frak-
cije, da smo se kot demokratje odločili
v interesu naroda za politični egotzem
v najplemenitejšem pomenu besede,
ter sklenili iti med narod, med mase.
Zelimo, da postane beseda: maso — in
osobito zadoščenje za slovensko in za
celokupno demokracijo bo dejstvo, da
je naš prihod našega vrhovnega vodi-
telja g. Ljube Davidovića med nas slo-
venske demokrate izhodišče za veliko
politično akcijo demokrate v Slove-
niji.

Ljuba Davidović se je pripeljal v
Ljubljano včeraj popoldne v spremstvu
poslancev Timotijevića, bivšega mini-
stra pravde, Jovanovića, bivšega mini-
stra ver, dr. Stevića ter prof. Bora
Popovića. Popoldne so si ogledali raz-
ne znamenitosti Ljubljane, zlasti uni-
verzno, katero je kot minister ustanovil,
in druge kulturne naprave. G. Davido-
vić je posetil tudi bolnega ministra dr.
Vojkovića.

Zvečer se je vršil v kazinski dvo-
rani lep demokratični družabni kot po-
zdravni večer, na katerem se je ob so-
delovanju Kozinovega peskega kvar-
teta in šentjakobskega pevskega dru-
štva izreklo mnogo tudi politično po-
membnih pozdravnih govorov. Vrsto
pozdravov je otvoril strankin poslov-
ilec podpredsednik g. dr. Ravnihar,
ki je povdarjal, kako si je stranka v
osebi Ljube Davidovića izbrala kot
šefa najboljšega med najboljšimi. V
svojem odgovoru je Ljuba Davidović
povdaril zlasti dvoje, prvič: nočemo
ne hegemonije ne amputacije, in dru-
gič: država je nad stranko, stranka
nad osebo. Predsednik strankine orga-
nizacije za mariborsko vol. okrožje g.
Ivan Rešek je povdarjal gospodarsko
plat strankinega dela, katero se mora
vnesti v najširše mase naroda. Prof.

Sestanek narodne skupščine.

ZM Beograd, 24. aprila. Danes
popoldne ob 16. uri se sestane pleam
parlamenta na seji. Na dnevnem redu
je izvolitev 9-članske komisije, ki naj
preišče zadevo generala Zečevića. Na
zadnji seji se volitev ni izvršila, ker je
bilo navzočih premalo poslancev, ker
je opozicija v znak protesta zapustila
dvorano. Opozicija zahteva zase tri
člane te komisije, dočim jim nudijo ra-
dikalcji samo dva člana. Dvomljivo je,

Nova ameriška ponudba posojila.

ZM Beograd, 24. aprila. Pred-
sednik ameriške finančne skupine pol-
kovnik Kang je stavil naši vladi novo
ponudbo glede posojila. Pogoji so
mnogo ugodnejši kot vsi dosedanj. Ponudba se glasi na 100 milijonov de-

že bo tudi danes prišlo do sporazuma,
ker opozicija vztraja na svojem stališču.
Težkoče obstojajo tudi glede 200 od-
stetne doklade na zemljiški davek, ker
so nekateri člani demokratični poslanci
proti temu zvišanju. Danes se bo še-
fom političnih klubov sporočil vladni
načrt glede administrativne razdelitve
države, glasom katerega se razdeli dr-
žava v 23 okrožij.

larjev v gotovini in 100 milijonov v
materijalu. Posojilo v gotovini naj bi
bilo za zboljšanje naše valute. Kot ga-
rancija bi služili dohodki monopolne
uprave. Predlog ho takoj predložen
ministrskemu svetu.

Izplačilo uradniških doklad.

ZM Beograd, 24. aprila. Finan-
sno ministrstvo je izdalo naredbo, da
se naj vsem državnim uradnikom s 1.

majem izplača doklade za mare in a-
pril, dočim se izplačajo doklade za maj
in juni koncem maja.

Krog rapalske pogodbe.

Izjava italijanskega kralja.

ZM Beograd, 24. aprila. Iz Ge-
nove se poroča, da je imel včeraj naš
zunanji minister dr. Ninčić s italijan-
skim zunanjim ministrom Schanzer-
jem daljši razgovor glede izvedbe ra-

palske pogodbe. Pri sprejemu na ladji
je izrazil italijanski kralj napram Nin-
čiću željo, da bi prišlo med Italijo in
Jugoslavijo čimprej do popolnega spo-
razuma.

Kralj Aleksander pojde v Pariz.

ZM Beograd, 24. aprila. »Politi-
ka« poroča, da potuje kralj Aleksander
iz Bukarešte direktno v Pariz, kjer na-
merava ostati več dni.

Genovska konferenca — izven krize.

Nota zaveznikov na nemški odgovor. — Mirni nadaljni potek konference
zasiguran. — Razprava o londonskem programu.

DKU Genova, 23. aprila. Danes
predpoldne so se sestali delegati ohih
držav, ki so podpisale noto Nemčiji in
nadaljevali včeraj začeta posvetovanja
glede nemškega odgovora. Bratianu
(Rumunija) je izjavil v imenu Male
antante, da se nemško-ruska pogodba
ne sme presojati po pomenu, ki ga ima
za interese cele Evrope. Bratianu je
izrazil željo, naj bi se ohranil mir, ven-
dar pa je po njegovem mnenju po-
trebno, da dosedanj zavezniki ostanejo
v zvezi in delujejo v kar najožjem spo-
razumu. De Facto je Bratianu zalivalil
za apel k vzajemnemu delu narodov
in pristavil, da je konferenca poklicana
in prvi vrsti rešiti finančna in go-
spodarska vprašanja. Mesto tega pa
izgublja čas s politiziranjem. Svet pa
še vedno veruje v konferenco. Neuspeh
bi tedaj prinesel vsemu človeštvu veli-
ko razočaranje. Govornik je predlagal,
naj bi se o nemški noti razpravljalo v
duhu pomirljivosti. Lloyd George se je
pridružil izjavi de Facto in se na to
dotaknil Bratianovega govora. Anglija
je voljna delati vzajemno z zavezniki,
vendar pa to ne sme voditi k razporu z
drugimi državami, s katerimi bi An-
glija rada obnovila priščne odnose.
Če bi Anglija spoznala, da hoče katere-
njenih prijateljev nasprotovati evrop-
skemu miru, bi morala iskati pot spo-
razuma z onimi, ki želajo za mir. —
Barthou (Francija) je na to povdarjal,
da ima Francija vseskozi mirovne na-
mene. Francoska demokracija razume
angleški narod in je prepojena z ena-
kim duhom. Lloyd George je na to
predčital angleški osnutek nove note,
ki se jo pošlje Nemčiji, Barthou je
predlagal, da naj se doda odstavek, ki
določa razveljavljanje nemško-ruske
pogodbe. Schanzer, ki je imel tudi pri-
pravljene načrt nove note, je izjavil, da
se pridružuje izjavi Lloyda Georgea in

je umaknil svoj načrt. Nato je bil na-
črt Lloyda Georgea sprejet z dodatko-
ma Barthouja in Schanzerja.

DKU Genova, 23. aprila. Na Kon-
ferenci, katere so se udeležili zastopni-
ki velike in male antante ter drugih
držav, se je sklenilo, poslati dr. Wirthu
kot odgovor na nemško noto sledečo re-
solucijo:

Podpisani Vam hočejo potrditi spre-
jem Vašega odgovora na noto z dne 18.
t. m., v kateri so obrazložili položaj in
stališče, ki so ga morali zavzeti z ozi-
rom na nemško-rusko pogodbo. Podpi-
sani z zadovoljstvom vzamejo na zna-
nje, da je nemška delegacija uvidela,
da z ozirom na separatno z Rusijo skle-
njeno pogodbo ni niti potrebno, niti ko-
ristno, da bi se nemška delegacija še
nadalje udeleževala pogajanj, ki jih
vodijo na konferenci zastopane države
s sovjetsko Rusijo glede sklepanja
enake pogodbe. Podpisani sicer prvotno
niso nameravali z Vami o tem še na-
dalje razpravljati, toda Vaše pismo
vsebuje trditve, ki jih je treba popra-
viti. Po besedilu Vašega pisma je bila
nemška delegacija prisiljena skleniti z
Rusijo posebno pogodbo, ker se delega-
cije sklicatelj konferenco niso hotele
ozirati na težkoče, ki izhajajo za Nem-
čijo iz programa londonskih ekspertov.
Podpisani zastopniki držav, ki so skli-
cale konferenco, so priredili med člani
svojih delegacij anketo, vendar pa niso
mogli dojeti ničesar, kar bi potrjevalo
in upravičevalo to trditve. Ob raznih
prilikah so se naši in vaši delegatje
sestali in razgovarjali, nikdar pa vaši
delegatji niso niti namignili, da bi lon-
donski predlogi ne mogli tvoriti teme-
lja in smernic današnje konference in
da namerava nemška delegacija skle-
niti z Rusijo posebno pogodbo.

Bora Popović se je spominjal mladine,
padle za svobodo, ter nazdravil mladi-
ni, ki ima dovršiti delo ujedinenja.
Prorektor ljubljanske univerze dr. Fle-
melj izreka g. Davidoviću zahvalo za
ustanovitev univerze, ki bo pokazala
svojo hvaležnost s patrijotsko vzgojo
mladine. Navdušeno pozdravljen je za-
stopnik demokratične akademске omia-
dine Branko Goslar pozdravil stranki-
nega šefa kot reprezentanta politične
stranke, ki edina deluje na programu
popolnega narodnega in državnega e-
dinstva. Omladina se ne straši žrtve in
bo stala na braniku pravice naroda. Še
vidimo po domovini nasprotnike, ki
rujejo proti edinstvu naroda. Omladi-
na je bila prva, ki je pričela boj za
osvobodjenje, omladina bo zadnja, ki bo
zastavila vse sile za zmago ideje edin-
stva. Govorili so še gg. Turk, dr. Hlešč,
Rasto Pustoslavšek, dr. Kramer in dr.
Stevčić.

Danes dopoldne ob 9. uri je spreje-
mal g. Davidović v strankinem tajni-
štvu razne deputacije.

Ob 10. uri se je vršila v kazinski
dvorani seja izvrševalnega odbora
stranke. Otvoril jo je nar. poslanec

dr. Večoslav Kukovec.

Slovinci, je dejal med drugim, ki
smo stali vedno na braniku proti nemi-
škemu navalu, vemo ceniti pomen
srbstva za vse Jugoslovenstvo. Jugo-
slovenstvo pomeni enakost, enakosti pa
ni, če ni demokracije. Naši gostje so
prišli k nam kot Jugosloveni in kot de-
mokratje.

Slovenska javnost je žal katastro-
falno desorganizirana. V tem leže vz-
roki neuspehov v likvidaciji povojne-
ga stanja. Velik del našega plemena se
je potal na polje puste demagogije in
noče prevzemati odgovornosti za svojo
usodo. Po prevratu smo imeli tri stran-
ke, ki so imele pravico do obstanka
narodno demokratično, klerikalno in
socialnodemokratično. Kmalu pa se je
en del razbrcnil v tri odlomke: od de-
mokratične stranke ste se odkrutili
SKS in NSS. Kdor priznava upravi-
čenost treh naprednih strank, negira
naš obstanek. Ne smemo poznati poli-
tičnega altruizma. Ne smemo želeli, da
se razvija kdo paralelno z nami. Lažje
prenesemo odkritega nasprotnika, ne-
go kakoršnokoli nijanso naše stranke.
Zato moramo v prihodnjih mesecih
potom svojega tiska — ki je največja
pozitivna točka v naših aktivih — in
potom agitacijskega in organizacijskega
dela razviti višek energije političnega
dela. Dokler se sami življamo v vlogi
manjšine, za nas ni prave politike. Ibi
med množice, to bodi naš program.

Dr. A. Kramer

govori o težki nlogi, ki jo igra stran-
ka kot soodgovorna za vladajoči režim.
To je tudi delni vzrok naših dozdajnih
neuspehov. Notranja uprava Jugo-
slavije še ne odgovarja upravi velike
moderne države. Vprašanje dobrega,
objektivnega uradništva, različnost v
gospodarski strukturi naših pokraja
— vse to so vprašanja, ki še čakajo re-
šitve. Demokracija ima nalogo izrav-
navanja interesov. Slovenska demo-
kracija, ki po zaslugi zlasti predse-
dnika stranke g. Davidovića igra v ce-
lokupni stranki veliko vlogo, ima v
glavnem dva velika nasprotnika: de-
magogijo in plemenski separatizem.
Naš glavni nasprotnik ostane še vedno
klerikalizem. S Šušteršičevo akcijo
proti klerikalni stranki pa demokracija
nima in moče imeti ničesar skupnega.
Socialna demokracija izgublja na
tleh, komunizem pa še tajno tli naprej
in bo nastopil pri prvi priliki pod dru-
gim imenom. Največja stranka, proti
kateri se imamo boriti, pa je za enkrat
brez imena: zakaj večji del naroda še-
le išče nove orientacije.

Stojimo pred volitvami v narodno skupščino, v oblastne in srezke skupščine.

Obsojamo način, kako je klerikalni »Slovenec« pozdravil g. Davidovića. Imenuje njegov prihod izzivanje Slovencev. Izzivanje za klerikalce je bilo pač le to, da se je g. Davidović vdeležil večerj pogreba delavca Kromarja, ki je med vojno padel pod avstrijskimi rablji kot žrtev klerikalnega denuncijanstva.

G. Ivan Rebek iz Celja

želi nujno ustanovitev privrednega (gospodarskega) sveta ter skrb stranke za vzgojo obrtnega naraščanja potom vojniških domov.

Dr. R. Karba iz Kamnika

povdarja, da moramo naše ljudstvo zopet vrniti v jugoslovensko ideologijo, zato je pa treba iti med mase.

Nar. posl. Reisner

poroča o uradniškem vprašanju, ki ni samo slovensko, ampak državno vprašanje, ni samo vprašanje demokratske stranke, ampak vprašanje vseh političnih strank, ni samo vprašanje inteligence, ampak vprašanje tudi kmeta, obrtnika in trgovca. Vprašanje materialnega stanja in službene pragmatike so v teku dovršitve. Tudi politične pravice uradništva bo stranka čuvala v okviru ustave.

Burno pozdravljen je nastopil

g. Ljuba Davidović.

Samo v masi izvede organizacija zna moč. Zato me veseli vaš klic: med narod. Za narod z narodom! Pojdimo v vse sloje naše družbe! Blažimo med njimi nasprotstva! Idimo zlasti med kmete, njihov interes je, da se priključijo najmočnejši stranki, ki je združila pri volitvah nase čez 350.000 glasov, kakor nobena druga stranka. Ustvarjanje razrednih kmečkih strank je nepotrebno in škodljivo, ker cepi sila naroda. Demokratska stranka bo prinesla kmetu dobro zakonodajo, pripravljeno so med drugimi zakoni o zavarovanju proti toči in o kmečkem kreditu. Delavska zakonodaja v naši državi je baš s pomočjo demokratskih ministrov Slovencev ena najpopolnejših. Stranka bo zastavila vse sile v ustanovitvi privrednega sveta in je to programska teka demokracije.

Veseli ga drobno kulturno delo med Slovenci.

Hočemo unitarno državo zato, ker hočemo močno državo. Hočemo močno državo, ker hočemo v miru razvijati svoje blagostanje, v miru na znotraj in zunaj, za mir pa treba jake države.

Nasprotniki govore o krizi v Demokratski stranki. Povdarja, da je naša stranka danes najbolj konsolidirana v celi državi. Samo strah more govoriti o krizi. Stranka dopušča svobodo misli, svobodno diskusijo. Diskusija ni kriza in ne nesporazumljenje, zakaj demokracija pozna in ima regulator:

Dr. Jan Herben — B. B.:

T. G. Masaryk.

(Avtorizirani prevod.)

(Dalje.)

Ko je Masaryk decembra 1. 1914. dospel v inozemstvo in bil imenovan 1. 1915. za profesorja v Londonu, je užíval v Evropi posebno pozornost. O tem nam priča že sam sprejem v Londonu. Takratni angleški ministrski predsednik Asquith, ki se vsled bolezni ni mogel udeležiti slovesne otvoritve Masarykovih predavanj, je poslal sledečo brzojavko: »Poslati moram brzojav in se vljudno opravičiti, ker žal vsled indispozicije ne morem izpolniti obljube, da bi zasedel predsedniški sedež pri inauguracijskem predavanju prof. Masaryka. Čestitam kolegiju na njegovi izvolitvi in mu zagotavljam, da pozdravljamo njegov prihod v London, pozdravljamo ga kot učitelja, katerega učenost ima moč in vpliv v vsem slovanskem svetu; pozdravljamo ga tudi kot moža, katerega osebnim čednostim, poštenju in odločnosti se radi klanjamo. Verujemo, da bo njegova prisotnost vez, ki bo ojačila simpatije, ki spajajo ruski narod z Veliko Britanijo. Predvsem in nad vse se zavzemniki vojskujejo za svobodo malih narodov, da jih v bodočnosti ne bodo tirarizirali močnejši»

večino. Prava demokracija pusti diskutirati, zahteva pa uklonitev večini.

Danes ne govorimo več o umiranju za narod. Mi hočemo živeti in delati za narod. On veruje v zmago demokracije, in kdor veruje, zmaga.

Govorila sta še gg. dr. Gosak (prosi zlasti zaščite za naše bolnice!) in Timotijević, ki povdarja, da je dolžnost vsakega državljana, ki hoče sodelovati v javnem življenju in na upravi, da se opredeli na kako stranko.

Obč. svetovalec ljubljanski gosp. Turek predlaga

zahvalo in zaupnico

zlasti predsedniku stranke g. Davidoviću ter vsem drugim gostom, obenem pa pozdrav bolnemu ministru dr. Zerjavu, z željo po skorajšnjem okrevanju.

Resolucija je bila med velikim navdušenjem soglasno sprejeta.

Nar. posl. dr. Kukovec pred zaključkom lepega zbora izreka čestitko dr. Trillerju k njegovi šestdesetletnici ter željo po okrevanju našega nekdanjega voditelja dr. Tavčarja. Izreka srčno zahvalo dragim gostom, katerih prihod je veliko zadoščenje za našo javnost.

Po zborovanju je bil v steklenem salonu kolodvorske restavracije skupen obed, pri katerem je zopet sodeloval Kozinov kvartet ter so se izrekli mnogi poslovljni nagovori.

Ob 4. uri pop. so dragi gostje obenem z nar. poslancema dr. Kukovcem in Reisnerjem odptovali v Beograd.

Tržaško pismo.

Trst, sredi aprila.

Po čemernih in deževnih dneh je prišel Veliki teden in nam prinesel lepo vreme, pravo pravcato pomlad — vstajenje. Res v naravi čutimo vstajenje povsod, povsod novo zelenje, novo cvetje, novo življenje, ali — in ta ali je ženska — v našem političnem in gospodarskem življenju tega vstajenja ni, vse počiva mrtvo, kvečjemu opazimo tuintam še nazadovanje, padanje v še trdnjejše spanje, ki se polagoma približuje smrti. Narodno mi tržaški in sploh julijski Slovenci vztrajamo trdno, toda pritisk na nas je težak, posebno tu v Trstu in v bližnji okolici, kjer pašujejo fašisti brez vsakega nadzorstva in brez sile, ki bi se jim postavila po robu. Nekaj časa sedaj smo imeli mir, na velikonočno nedeljo pa so fašisti pri Sv. Križu zopet pričeli rogoviliti. Izzivali so naše fante ter jih suvali, ne da bi se karabinerji, ki so stali zraven, zganili. Komaj, ko se je eden izmed fašistov, ki se je zagnal v nekega našega fanta spodtaknil, padel ter pri tem izgubil svojo gorjako, katero je pobral napadeni ter pripeljal v obrambi fašistu, ko je zopet navalil nanj krepek udarec preko zadnjega dela, so se karabinerji umešali ter aretirali — ne fašiste, ampak šest naših fantov, katere pa so potem

lahko prosto razvijali svoje narodno življenje in naprave. Danes so vse naše simpatije obrnjene k Srbiji, čije nezlomljiva odločnost nam vzbuja dan za dnem večje simpatije in občudovanje.

Masaryk kljub vsem obtožbam in krivicam ni umaknil, ni se umaknil iz javnosti. Ko smo 1. 1910 slavili njegovo 60-letnico, je v svojem govoru dejal o teh napadih: »Sicer pa na Češkem ni bilo tako hudo... Pravilji so mi, da sem velik optimist. Morda — jaz ne vem — toda dejstvo je, da pri nas dobre ideje hreje in trajnejše pronikajo, kakor mi to hočemo... Jaz sem za svojo osebo zadovoljen.«

Ta mož je julija 1. 1914 opazil, da v času nastopajoče svetovne katastrofe, češki narod ne more prekriti rok; da bo Bela gora maščevana zdaj ali pa nikoli. Sadovi njegovega truda leže pred nami: desetmilijonski narod se klanja Masarykovemu delu. Ali je res kedaj dušil v češki mladini navdušenje in ubijal njeno rodoljubje, na to odgovarjajo češke legije v Rusiji, Italiji, Franciji in Srbiji, kajti ravno legije so Masarykovo delo in legionarji ga obožujejo kot očeta. Med Čehi ni bilo moža, ki bi bil bolj poklican, da izvrši preobrat v usodi našega naroda. Masaryk se je predstavil antantnim voditeljem kot zastopnik in tolmač naroda. Oni so v njem spoznali Čeha, ki

na intervencijo županstva in duhovništva vendar izpustili.

Hujši je boj, katerega bijemo za slovensko uradovanje pri sodiščih. Kakor znano, je tukajšnje višje sodišče odpravilo slovensčino s svojih uradov in drugih podrejenih sodišč. Naši poslanci so proti temu protestirali v Rimu, sedaj pa se vrše v isti zadevi po vsej Julijski Krajini protestni shodi proti temu nečuvnemu atentatu na naše narodne pravice. Enak boj bijemo za slovensko uradovanje na poštah in na drugih uradih. Kakršen bo rezultat, ni mogoče prorokovati, kajti menda ni noben narod na svetu tako nedostopen za trezne in pametne argumente, kakor so Italijani. Najhujši je naš boj za avtonomijo Julijske Krajine, katero zahteva brez razlike vse slovensko, hrvatsko in furlansko prebivalstvo in tudi nekateri Italijani. Edino izjemo kviri seveda Trst. Naš mestni svet se je večinom izrekel proti avtonomiji in s tem se je postavil sam nasproti pokrajini, kar se še povečuje razdor med obema. Trst postaja vedno bolj osamljen in že zdavnaj ni več ono središče Julijske Krajine, kakor bi po vseh naravnih zakonih moral biti. Čvrsto vzajemno delovanje Slovencev in Furlanov na Goriškem, h kateri pripada tudi Notranjska, je koncentriralo vse svoje delovanje v Gorici, ki vedno bolj napreduje vsaj v tem oziru, čeprav v gospodarskem ne more doseči prejšnjih časov. Trst postaja vedno bolj osamljen. Da se še bolj odtuji deželi, za to skrbe tukajšnji italijanski mogotci vsak dan iznova.

Temu primerno izgleda seveda tudi gospodarski položaj Trsta, ki postaja vedno bolj obupen. Večina podjetij stoji, trgovina in promet životarit, obrtništvo propada, število brezposelnih presega stalno nad 20.000 ljudi. Te dni je objavila trgovska zbornica statistiko prometa v lanskem letu in ta statistika je naravnost strašna. Iz podatkov statistike je razvidno da je promet v lanskem letu napram onemu v predlanskem letu, mesto da bi napredoval — padel in to za celih 2.137.413 kvintalov, tako da je znašal le 28.930.854 kvintalov. To pomeni, da smo se vrnili tja, kjer smo bili v 1. 1919. v prvem letu po vojni. Celokupni promet ni dosegel v 1. 1921. niti polovice prometa iz 1. 1913., ki je znašal 61.472.746 kvintalov. Na splošno sta nazadovala uvoz in izvoz, le glede izvoza po morju se opaža neznaten napredek. Medtem, ko je šlo iz Trsta po morju 1. 1920. le 2.908.459 kvintalov, je doseglo tozadevno število v lanskem letu 3.523.286 kvintalov. Napredek za okroglih 600.000 kvintalov gre predvsem na račun obnavljajočih se trgovskih stikov med Trstom in bližnjim vzhodom. Tudi izvoz v stare pokrajine Italije je napredoval, predvsem glede lesa, premoga in piva. Uvoz po morju v naše pristanišče pa je občutno nazadoval, namreč za kakih 500.000 kvintalov. Med

ima široko obzorje in bistri razum, Čeha, ki obvladuje svetovne probleme. Ta Čeh pa je bil mož velikanske energije in je kljub svoji starosti prehodil tri dele sveta, da je vzbudil zanimanje za usodo zatiranega naroda.

Masaryk se je vrnil v domovino kot prezident češkoslovaške republike. Kočijažev sin je zasedel češki prestol, ki je bil prazen po odstranitvi habsburške dinastije.

Masaryk je mož dela, ki si ne želi časti in pompe. Gotovo ni prišel, da bi nam prinesel mir, odpočitek in odmor. Še nas bo priganjal na delo, zakaj svet pričakuje mnogo od češkega naroda. Masarykovo delo bo delo graditelja, tvoritelja. Po krivici so zrlj nanj kot razdiralca in skrumileca. Vsak stavbenik, ki zida novo hišo, mora podreti staro in preperelo zidovje, odstraniti grdo grobljo. Kratkovidne (večkrat zlovoljne) oči so ga pač videle pri tem delu, niso pa opazile, da tudi zida. In vendar od rokopišnega boja dalje predstavlja sleherni njegov spis in vsak najmanjši članek nove vrednote in pozitivne resnice, polne življenja in mladosti. Masaryk je proniknil v roke samomorov v sodebni družbi in naglašal, da ljudi zdravilo religija; umeval je skepso sodernih ljudi, prigovarjal pa Humeu; odstranil je s češke zgodovine navidezno pesniško avreolo

uvažajočimi državami stoji na prvem mestu Zedinjene države, dasi so občutno nazadovale, potem pride Anglija, ki je napredovala, dalje bližnji vzhod, ki je prekosil staro Italijo, katera je bila v 1. 1920. na tretjem, a je lanko leto padla na četrto mesto, kar je veloznačilno tudi za splošen italijanski izvozni uvoz v Trst. Najzanimivejše pa so številke, ki se nanašajo na promet po železnici, ker prihaja pri tem pred vsem v poštev naravno zaledje našega mesta: Jugoslavija, Avstrija, Čehoslov. in Nemčija. Avstrija je bila tudi lani na prvem mestu (3.756.519 q) toda v primeri z 1. 1920. je njen promet nazadoval za ogromnih 1.617.207 q, med katerimi pada na izvoz preko Trsta celih 1.475.510 kvintalov. Na drugem mestu stoji Jugoslavija z 1.950.207 kvintalov, kar pomeni, da je napredovala za 362.275 kvintalov. Čehoslovaška je ostala približno tam, kjer je bila 1. 1920. (994.549 q). Pri tem je treba pa naglasiti da je promet Jugoslavije in Češkoslovaške preko Trsta aktiven, to je, ti dve državi izvažata več nego uvažata, medtem ko je pri Avstriji narobe, tako da se Trst ne more imenovati izvozno pristanišče Avstrije. Promet z Nemčijo napreduje le neznatno, promet s starimi pokrajinami Italije pa je padel za celih 1.316.223 kvintalov.

To je v suhih številkah »vstajenje« našega mesta v gospodarskem oziru. Trst še ni umrl, toda njegovo življenje je le še nekaka agonija. Ako bo šlo tako dalje, potem bo polom neizogiben. Nam, ki položaj trezno presojujemo pa se zdi, da bo še vedno slabše. Za to nam je porok politika naših »odrešiteljev«, ki hočejo iz našega Trsta, mesto trgovsko in prometno središče, napraviti nekako oporišče za italijansko nacionalistično ekspanzijo proti južnemu Slovanstvu. Tolaži pa nas to, da nobena stvar na svetu ni večna in zato tudi ta ne bo... U. T.

Politične vesti.

* O srbsko-hrvatskem sporu prinaša sarajevski »Jugoslavenski list« povodom znane ankete »Srbskega književnega glasnika« lepo razmotrivanje in pravi, da srbsko-hrvatska razdvojenost ne obstoja. Če bi obstojala, tedaj je jugoslovenska ideologija nemogoča in bi se bili morali postaviti na bazo plemenske zavesti, kajti samo s te baze se lahko govori o razdvojenosti med Srbi in Hrvati, samo tako se ji lahko pripisuje velikanski pomen. Mi, ki stojimo na načelnem jugoslovenskem stališču, bomo kot realni politiki radi priznali, da plemensko združevanje in stapljanje ni končano definitivno, vendar pa bomo hkratu konstatirali, da se ono nahaja v evoluciji. S tega stališča smo tudi kot realni politiki mnenja, da se o sporu med srbskim in hrvatskim plemenom ne more govoriti, ker stvarno ne obstoja, pač pa se lahko govori o

in jo nadomestil z nesporno resničnostjo — z Husom in reformacijo; ko bi ne bil dal narodu nič drugega kot ideje v »Češkem vprašanju«, v »Havličku« in »Socialnem vprašanju«, bi mu morali priznati, da je dal vsakemu zavednemu Čehu v roke življenjski kompas in da nam je dal za vse daljše narodne potrebe, ki jih še prinese bodoča doba ali jih je že prinesla, načela in metode; načela resnice in napredka, ki so podlaga našemu čestvju; komčno tudi realistično metodo, ki gre stvarem do dna ter se ne zado voljuje z iluzijami.

Bila je stranka, ki je videla v Masaryku velikega idealista, graditelja in narodnega učitelja. Masaryk ni več vodja te stranke; ves narod ga je bil poklical za svojega vodjo na pragu nove svobode. Masarykovo delo se že dopolnjuje. To delo ni nič drugega kot nadaljevanje husitskega in bratsko-češkega dela, ki sta ga prekinila oba belogorska zmagovalca: Dunaj in Rim.

Verujem da bo narodu le v srečo, če bo šel za svojim voditeljem. Siguren sem, da ne bomo zgrešili poti, če bomo šli za njim. Bodimo si v svesti, da ne le voditelj, ne samo en razum, temveč trud vseh razumov desetmilijonskega naroda ustvari in zadrži našo odločnost.

(Dalje sledi.)

sporu med hrvaškimi in srbskimi politikami, ki so si vzeli patent na predstaviteljstvo obeh plemen... Vendar je ta razdvojenost srbskih in hrvaških politikov bolj formalnega značaja in nič več kot nadaljevanje one bedaste politične borbe, ki so jo vodili ravno isti politiki že pred vojno. Ker jih večinoma vojna ni prizadela, ker niso imeli prilike izpiti kelih vojnega trpljenja do dna, jim sedaj ni mogoče prodreti globlje v nacionalistično borbo in razumeti njeno jugoslov. devizo. Oni so prenesli skozi vojno svoje predvojne mentalitete in kažejo razbrzdano svojih strasti tudi po vojni... Mi nočemo podcenjevati političnih zmoglosti teh ljudi, moramo pa pribiti, da so vstopili v nove razmere, v osvobodeno domovino, z ozkimi plemenskimi, pokrajinskimi in verskimi pogledi in radi tega ne razumemo toka razmer, ki se v njih nahajamo. Ti politiki se brišejo kakor v mirnih časih, za interese svojih pokrajin in še bolj za interese svojih volilcev, za to pa vztrajajo konservativno in trdovratno na pokrajinskih bazi, ne da bi se bili mogli povzpeti k sinteliziranju splošno narodnih interesov in dvigniti nad sfero pokrajinske politike k integralni jugoslovenski politiki.

*** Stjepan Radić pride pred sodišče.** Imunitetni odbor je izročil predsedstvu narodne skupščine svoje poročilo in predlaga, da se izroči sodišču poslanec Momčilo Ivanić (tiskovni prestopek), dr. Janko Šimrak (zločin nasilja proti državnih oblastih (Ša 92. in 103. kaz. zbirka) in Stjepan Radić za celo vrsto zločinov proti državi. Vest, da pride Stjepan Radić zopet pred sodišče, bo seveda izzvala v krogih »opozicije« oster protest. Vprašanje je, ali je politično oportuno, da se postavi Radića pred sodišče ali ne. Ker pa država ne sloni na samih političnih »slagerjih«, temveč na pravnem redu, je treba ugotoviti, da je Radić naravnost teptal pravni red in one zakone, ki jih spoštujejo v vsaki civilizirani državi. Če velja zakon za komunističnega hujškača, naj velja tudi za Radića. Država je tu, in gorje državi, ki ne spoštuje lastnih zakonov. Naj redno neodvisno sodišče dokaže, ali je Radić res izdajalec države ali ni.

*** Zahteve vojvodinskih Madžarov.** Delegati madžarske stranke iz cele Vojvodine so v soboto posejli ministrskega predsednika Pašića in stavili svoje zahteve. Med drugim zahtevajo, naj se razpusti parlament in razpišejo nove volitve, da bi se lahko tudi oni udeleževali političnega življenja. Nadalje zahtevajo madžarsko upravo v popolnoma madžarskih krajih ter vzpo stavitve katedre madžarskega jezika in književnosti na vseučiliščih. Politični krogi sodijo, da bodo Madžari politično zelo odporen element, ker že takoj v začetku stavijo tako dalekosežne zahteve.

*** Brezuspesna pogajanja v Rapallu.** Pogajanja med našimi in italijanskimi delegati v Rapallu so prekinjena. Italija je s svojo preračunjeno nepopustljivostjo onemogočila sporazum in našim delegatom, ki so se držali edino pravilnega načela: striktna izvršitev rapallske pogodbe, ni preostala drugega, kakor čakati na nadaljni razvoj dogodkov. Govori se, da bo takoj po sestanku parlamenta odpotoval v Genovo ministrski predsednik Pašić, ki je baje nezadovoljen z Ninčičevim vodstvom.

*** Situacija v Genovi se je zopet poslabšala,** ker Francija odločno odklanja rusko in nemško noto. Vsebina ruskega in nemškega odgovora je izzvala v pariških političnih krogih ogorčenje in odkrito nezadovoljstvo s politiko Lloyd Georgea. Dasiravno se je v Cannesu izrečno sklenilo, da ostanejo mirovne pogodbe nedotaknjene, dela Nemčija s polno paro na to, da bi preključila versaillesko mirovno pogodbo. Poročajo, da se v ponedeljek ali torek pripelje v Genovo ministrski predsednik Poincaré, ki bo postavil genovsko konferenco pred alternativo: ali uvažuje zahteve francoske delegacije ali pa ne reflektira več na njeno sedelovanje. Odhod francoske delegacije bi seveda pomenil popoln fiasko konference. Situacija je tedaj še nevarnejša kot je bila v prošlem tednu.

*** Čičerin in italijanski kralj.** Velikansko senzacijo je vzbudila vest, da je italijanski kralj, ki je obiskal Genovo, povabil k oficijelnemu kosilu tudi

zastopnike sovjetske Rusije. Čičerin in Krasin sta se udeležila monarhistične ceremonije v fraku in kazala vso spoštljivost pred italijanskim kraljem. Čičerin se je razgovarjal s kraljem več kot četrt ure in se poslovil od njega z lepim komplimentom...

Dnevna kronika.

— Ples primorskih fantov v Kamnici. Včeraj so primorski fantje v Kamnici ponovili svoj ples na »brjarjih« (na prostem), kar je bilo za naše kraje nekaj novega ter je seveda privleklo mnogo radovednežev, pa tudi plesalcev. Verjetno je, da se bodo plesne zabave na »brjarjih« po primorskem načinu, sedaj, ko je pri nas mnogo Primorcev, razširile tudi po naših vaseh.

— Tudi posledica alkohola. Na drugem mestu prinašamo poročilo o žalostnem umoru v Hočah, kjer je postal mlad fant žrtev molohe alkohola, nek prijatelj našega lista pa nam poroča, da je bil včeraj v Bohovi, kjer se je tudi popivalo in prerekalo med tem pa govorilo v najsurejšem tonu. Neke na dopustu se nahajajoči vojak je govoril stvari nevrudne človeka. Dokaz, da alkohol ne mori le, ampak tudi podivjuje. Ali ne bi bilo bolje, da bi se naši dušni pastirji lotili raje ozdravljenja našega naroda na tem polju, nego da ga še bolj zastrupljajo s strankarskimi strastmi?

— Opozarjamo na današnji razglas o dražbi lova v mariborskem okraju.

Mariborske vesti.

Maribor 24. aprila 1922.

m Cenj. naročnike opozarjamo, da smo današnji številki priložili položnice.

m Smrtna kosa. V nedeljo je umrla v sanatoriju v Ljubljani po večmesečni bolezni gospa Avgusta Herzog, roj. pl. Detela, žena znanega kapelnika vojne muzike, g. Ferdo Herzoga. Napadla jo je že januarja zahrbtna »španska«, kateri se je pridružila pljučnica, ki je spravila ranjko v prezgodnji grob. — Pokojnica je štela jedva 28 pomladi. — Prizadetim naše iskreno sožalje!

m Glasbena Matica poziva gg. pevke in pevce, naj se točno udeležujejo vseh vaj. — Vaje za moški zbor ob torkih in petkih ob 8. uri zvečer. Za ženski zbor je vaja v sredo ob 8. uri zvečer. Ker so pri prihodnji vaji dne 26. t. m. na dnevnem redu važni pogovori radi izletov in drugih prireditvej, se prosi, da nihče ne izostane.

m Otvoritev ambulaterija PTL. — Svečana otvoritev ambulaterija PTL se vrši dne 7. maja t. l. Ambulaterij bo posloval začasno trikrat na teden in sicer v ponedeljek in soboto od 8. do 9. ure dopoldne ter v četrtek od 18. do 19. ure popoldne.

m Pomoč za gladujočo Rusijo! Pododbor poziva glasom sklepa zadnje seje vse lastnike obrtnih podjetij, obrtne zadrage in industrijska podjetja, da v dogovoru s svojimi delojemalci organizirajo vsaj dve uri nadurnega dela v prid pomožne akcije za gladujočo Rusijo. Delavstvo se je v vseh strokah izrazilo pripravljeno, da do svoje moči v ta namen na razpolago. Natančnejše informacije daje pododbor (državna realka).

m Sestanek širšega odbora za pomoč gladujoči Rusiji se vrši danes 24. t. m. zvečer ob 20. uri v mali kazinski dvorani. Pričakujemo udeležbo vseh zastopnikov strank, društev itd. — Ožji odbor.

m Invalidi pozor! Vsi organizirani vojni invalidi, vdove in sirote se ponovno opozarjajo, naj se v lastnem interesu javijo najpozneje do srede dne 26. aprila t. l. v društveni pisarni, Rotovski trg št. 9. do 12 ure dopoldne v svrhu vpisa za moko. Vsakdo naj si preskrbi potrdilo občinskega urada, da je brez premoženja. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Odbor.

m Pasji zapor. Mastni magistrat odreja v svrhu zatiranja stekline za celo mestno občino Maribor: 1. strogi pasji zapor; 2. pse, kateri se jemlje na cesto, je treba zavarovati z vamm nagobčnikom, ki zabrani grizanje in padanje in se imajo obenem voditi na vrvi; 3. vsi drugi psi morajo biti pri-

peti noč in dan na zanesljivo železno verigo; 4. vse mačke morajo biti varno zaprte; 5. prepovedano je jemati pse v gostilne, kavarne in druge javne prostore, (trgovine, mesnice, zabavišča); 6. psi, kateri ne bi bili po teh določilih zavarovani, oziroma bi se zasačili brez znamk, nadalje prosto stikajoče mačke, morajo se brez izjeme usmrtiti; 7. označnik (konjederec) bude v presledkih lovil pse brez nagobčnika ter znamk, ki se obenem ne vodijo na vrvi; 8. dalje se in mačke, ki prosto tekajo okoli; 9. prestopki teh navedenih odredb se bodo kaznovali po kazenskih določilih živ. kuž. zakona in naredbe dež. vlade št. 21 ex 1920; 9. z ozirom na jako nevaren značaj pasje stekline, ki se prenese tudi na ljudi, pričakuje mestni magistrat, da se prebivalstvo natančno ravna po izdanih predpisih; 10. pasji kataster ostane nadalje v veljavi in so posestniki psov dolžni prijaviti vsako izpremembo o stanju psov, zlasti vsako sumljivo obolenje, pogin, pobeg, skotenje in to najkasneje v teku treh dni v svrhu zabeležbe v katastru in pa morebitnih nadaljnjih odredb.

m O nesreči stražnika Lovreca Kralja, kateremu je vlak odrezal stopalo leve noge, še doznavamo: Kralj je bil na službenem ogledu proti Gradcu odhajajočega vlaka, S prva je mislil, da se vrši samo premikanje vagonov. Ko pa je zapazil, da vlak že odhaja proti Gradcu, je hotel skočiti z vlaka, ker je imel pri sebi ključke od pisarne na kolodvoru. Pri skoku iz drvečega vlaka pa je prišel z levo nogo pod vlak, ki mu je odrezal stopalo. V bolnici so mu morali nogo pri gležnji odrezati.

m Dvojna smola. Ko se je v soboto zvečer vračala na Koroski cesti št. 50 stanujoča Marija Šoštaric iz Tezna proti mestu jo je podrl na Tržaški cesti nek kolesar na tla. Ljubeznivi kolesar jo je seveda z največjo naglico odkuril. Šoštaric je sicer pobrala vse svoje kosti nepoškodovane, zapazila pa je, da je pri padcu izgubila zlato zapestnico vredno 1000 K. Vse iskanje na licu mesta je bila zaman. Povrn zrahljanih kosti jo je zadela še ta izguba.

m Nepreviden voznik. V soboto popoldne je poljal Stefan Kandler iz Starz pri Ptuju preko Glavnega trga proti mostu. Na oglu pri »Veitki kavarni« se je pripeljal na kolesu zidarški polir Ivan Šnuderl. Ker je Kandler zavozil trdno k pločniku, se mu Šnuderl ni mogel več izogniti ter je prišel s kolesom pod voz. Šnuderl je še pravočasno odskočil, toda kolo je zelo poškodovano. Škoda bo moral neprevidni voznik povrniti.

m Ponočni metuljčki so zopet v večjem številu osrečili naše mesto. V soboto je policija polovila pet takih »gospodičev«. Ena izmed njih, ki je prihitela iz mrzlega severa, je danes v varnem spremstvu zopet odronala preko meje.

m Nedovoljen izlet v Mariboru je napravilo več sumljivih elementov iz Nemške Avstrije, Ker so bili brez vsakih potnih listin, bodo po končani pokori odromali nazaj preko meje.

m Vinski duhovi, ki se jih je nasukal minulo soboto v neki tukajšnji gostilni potnik neke zagrebške tverdke Raimund J., so povzročili v njegovih možganih pravcato revolucijo. Ker je v tem stanju hotel »urediti« vso svojo okolico in celo Jugoslavijo, ter se pri tem posluževal izrazov, ki jih ne prenese uho vsakega jugoslovenskega državljanja, je moral končno odromati v spremstvu stražnika na policijski komisarijat. Razen primerne denarne kazni za svojo pijanost je dobil še osem dni »premišljevanja«, nakar bo odromal nazaj v »Radićevo republiko«, kjer bo gotovo dobil najmanj mesto notranjega ministra.

m Velika kavarna. Najmodernejša Kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoar:
Ponedeljek 24.: Zaprt.
Torek 25.: »Pahljača lady Windermere«. Gospeje za. Gusti Danilova, Ab. A.
Sreda 26.: Zaprt.
Četrtek 27.: Zaprt.
Petek 28.: »Prodane neveste«. Gospeje za. Gusti Danilova, Ab. A.
Sobota 29.: »Dedni logar«. Premijera. Ab. C.

Zanimivosti v Narodnem gledališču. V torek, dne 25. aprila gostuje gospa Gusti Danilova, članica ljubljanskega Narodnega gledališča, v Wildejevi zanimivi drami dobre žene »Pahljača lady Windermere«, v ulogi mrs. Eriyane. — V sredo in četrtek ostane gledališče zaprto vsled orkestralnih vaj za »Prodano nevesto«. — V petek, dne 28. aprila se vrši premijera »Prodane neveste«, v soboto 29. aprila pa se vrši dramska premijera in sicer Otto Ludwigov »Dedni logar«.

Dijaška predstava. Prihodnja dijaška predstava v Narodnem gledališču se vrši v petek, dne 5. maja in sicer Jeromeov »Neznani prijatelj«.

Kultura in umetnost

x Za razvoj našega pevstva. Dolžnosti, ki nam jih nalaga narodni razvoj, so res tako ogromne, da je skoro nemogoče vsemu biti takoj kos, posebno še, če pomislimo, da je število onih delavcev, ki bi delali zgolj iz ljubezni do ene ali druge ustanove jako pičilo. Največ voditeljev je v tem oziru dobil do sedaj »Sokol« in vidijo se že njegova dalekosežni uspehi. Za njim pridejo športna društva, ki so pa vzrasla takorekoč iz tal. Če bo šlo v tem tempu dalje, bomo kmalu imeli čast, da bo naša država zastopana pri raznih mednarodnih tekmah. Zaostala pa so v tem oziru razna duševna, kulturna društva. V mislih imamo danes največ pevska društva, ona društva, katerim edino smo največ hvale dolžni za naše osvobodjenje, ki so s pesmi oznanjevala naš preporod. To životarenje so baje že opazili glasbeniki in ljubitelji glasbe v Ljubljani ter snujejo organizacijo vseh pevskih društev, ne vena pa ali samo Slovenije ali cele Jugoslavije. Na vsak način bo ta organizacija dala gotovo nov impuls sedanjim pevskim društvom in omogočila bo gotovo tudi ustanovo novih društev. Ideja moramo vsekakor pozdraviti in se je prav resno oprijeti, ker ta organizacija bo gotovo imela za cilj, da širi ljubezen do petja med našim narodom in da dvigne na višjo stopnjo pevsko izobrazbo. Ne glede pa na to šele snujejo se ustanovo, bi morala v Mariboru Glasbena Matica nekoliko več prostreči svoje peroti ter vzbujati večje zanimanje za vokalno glasbo. Predvsem bi morala Glasbena Matica že v svojem krogu sprejemiti sistem dosedanjega svojega delovanja ter vzgajati kolikor mogoče več učiteljev petja. To bi lahko dosegla s tem, da bi razdelila svoj pevski zbor na razne kvartete, kvintete, sekstete itd., katere bi vodil poseben učitelj, pevski zbor pa razdeliti v dve skupini in sicer v izbrane pevce in v začetniške pevce. Prvi naj bi peli težje skladbe, drugi pa lažje in to bi vabilo še druge pevce v krog. V Mariboru imamo še precej pevskih društev ali še vedno ne dovolj. Razen »Drave«, pekov, »Svobode« naj bi se ustanovila še druga pevska društva raznih kast in iz teh bi se vabilo boljše pevce k Glasbeni matici. Glasbena matica naj si pa napravil poseben didaktičen načrt, ki ji bo omogočil in olajšal prireditve večjega števila koncertov, kar ji bo tudi v denarnem oziru v veliko korist ter se bo na ta način pripravljala tudi za gostovanje po drugih večjih mestih v in izven države. Veselilo bi nas, da bi ta nasvet ne ostal glas vpijočega v puščavi. —g.

Sokolstvo.

o Telovadba starejše vrste (ravna, Voglar) se vrši danes, v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 20. uri zvečer v gimnazijski telovadnici.

Sport.

: POLNP. Danes 25. t. m. ob 20. uri plenarna seja v klubovi sobi Grajski kleti.
: Prvenstvene tekme minulo nedelje. »Maribor« je utekel porazu z pičlo zmago nad MKKom z 3:2 (1:2). Najboljše poročilo še sledi. Rezerva »Maribor« je premagala rezervo »MAKa« z rezultatom 4:1 (1:1).
: SK Svoboda (Maribor): SK Ptuj 2:0. Mariborska Svoboda je minulo nedeljo premagala Ptuj tamkajšnji sportni klub z 2:0.

Krvavo žegnanje v Hočah.

Umor v prepiru. — Posledice alkohola.

Včeraj je bila Jurjeva nedelja, ko je v Hočah žegnanje, na katero pride tudi mnogo ljudi iz sosednjih vasi. — Peš, na kolesih in na vozeh je prišlo tudi večeraj, posebno ker je bil lep dan, vse polno ljudi slaviti Gospoda — a ta »gospod« je bil v resnici alkohol. Že pred cerkvijo so stale gručice pijanih neodraslih fantov, ki so »klicali na korajžo«. Pri tem je letelo vpricho otrok sem in tja toliko ostudnih psov, da se je moral dostojen in trezen človek zgrazati. Naenkrat pa je prišel po cesti mimo fant, star kakih 25 let s klobukom potisnjenim na oči in ves oškropjen s krvjo. Istočasno pa se je zbrala blizu kaplanije tudi večja truma ljudi krog drugega, ki je ležal na tleh ves v krvi. Ljudje so ga skušali dvigniti ter mu pomagali, toda zaman, pomoči ni bilo več. Ranjeni je kmalu na to umrl. Vzrok, da je moral eden umreti, a drugi postati morilec je zopet alkohol. Pila sta v gostilni ter se v pijanosti sprla. Eden je zaludal drugemu kozarec v obraz, ta pa je pograbil nož ter ga zabodel tako, da je, ko je pritekkel na cesto padel na tla ter izdihnil. Morilec je kmečki fant Lešnik, po domače Jožnikov iz Starš, umorjen pa neki Ogrizek iz Šmiklavža. Preiskava bo dognala podrobnosti, statistika pa bo prišla k neštevilnim umorom povzročenim vsled alkohola zopet nov slučaj.

—o—

Zanimivosti.

Strašen dolg. — Šaljivec in smrt. — Obsojen na 192 let ječe.

Dne 18. januarja l. 1897. si je George Jones izposodil sto dolarjev od Henrija R. Stuarda, doma v San Josu. Jones se je zavezal, da bo plačal dolg čez tri mesece in navrgel poleg tega še deset odstotkov obresti za vsak mesec. Toda Jones je bil prebrisan »tič«. Ko je imel denar v žepu, je izginil in ni ga bilo nazaj do sedaj. Znaniti je pozabil na dolg, morda je upal, da je dolžnik pozabil, lahko pa si je tudi domišljeval, da je dolg zastarel. Stuart pa se je še čisto dobro spominjal posojenega stotaka in je Jonesa tirjal. Slednji pa se nikakor ni mogel spomniti, da bi kdaj res prejel tako svoto od prvega. Ker se torej ni dalo na lep način napraviti, je Stuart vložil pri višjem sodišču tožbo. In sodišče je razsodilo po pravici. Jones mora povrniti izposojenih sto dolarjev z desetodstotnimi mesečnimi obrestmi vred. vštovši seveda tudi obresti od obresti. Računski izvedenci so na sodišču izračunali vsoto, ki znaša 304.840.332,912.685 dolarjev in 16 centov. Torej nekaj malega več kot 304 trilijone dolarjev. Stuart pravi, da mu bo pustil fistic 16 centov, če plača svoto v dolarjih kot znaša dolg, sodišče pa je razsodilo, da mora Jones plačati polno svoto. Kako — to je njegova briga.

Sredi Atlantika se je potopil nor-

veški parnik Grofoff. Strahovit hurikan pomešan s sneženo vihro ga je potopil v globočino. Niti ena oseba ni bila rešena. Na tem parniku se je nahajal mož, operator brezžičnega brzojava, ki je do poslednjega diha bril burke iz bližajoče se smrti. Parnik Estonia, ki je vlovil klice na pomoč, je zapustil svojo pot in plul s polno paro proti označenemu mestu, kjer se je Grontoft obupno boril z viharjem. Operator je zaporedoma pošiljal poročila o položaju parnika in vselej dodal nekaj šaljivih opazk. Najprej je bila ironija morja. »Bog naj se usmili ubogih mornarjev v taki noči kot je ta.« Temu je sledilo nekoliko »ha, ha, ha.« »In pravim,« je nadaljeval, »stari mož (kapitan) zatrjuje, da bo ta tišina kmalu pojenjala. Zares potrebujemo malo vetra.« Silovit hurikan je bila tista »tišina«. Eno uro pozneje je parnik zopet poslal obupne klice na pomoč in operator je zopet dodal nekaj burkasti opazk: »Naš kuhar je začel pripravljati sendviče za rešilne čolne. Izgleda kakor da pojdemo malo na piknik.« Pol ure pozneje zopet: »Stara škatlja se poveša na stran kot izrabljena peta. V takem vremenu bi človek ne smel iti ven — brez dožnika.« »Vztrajajte,« je brzojavila Estonia, »kmalu bomo pri vas.« Štirideset minut ni bilo odgovora, potem pa: »Potapljam se z zadnjim koncem ladje naprej. Čolni so zdrobljeni. Ne moremo vztrajati več. Kapitan diktira to — On že ve — kam sem že vtaknil svoj klobuk? Obžalujem, ker vas ne moremo počakati. Nujni posli nas silijo drugam —«. Pozneje ni bilo več glasu.

Šest ur po prejemu prvega klica na pomoč je Estonia dospela na označeno mesto. Nobenega znamenja o nesrečnem parniku ni bilo. Le strahovit vihar je tulil naprej in metal oster sneg na iskajoč parnik.

Nedavno je bil v Barceloni na Španskem aretiran neki Sanchez Donato, ki je nastopal tudi pod imeni Antonio Lusina in Harrison Edison. Aretiran je bil radi sleparij, potem katerih je svoje življe oškodoval za en milijon dolarjev. Trdi se, da je njegovo pravo ime Antonio Lluisa v Buse, ki je bil rojen v Barceloni in katerega je evropska policija lovila že skozi šest let. Mož je neverjetno pretkan lopov in okoli stokrat se je izdalo ukaz, naj se ga aretira. Obsojen je bil že mnogokrat v zapor in če bi hotel odesetiti, kar je »dobil«, bi moral ostati v ječi 192 let. Nastopal je sijajno pod različnimi imeni in se sedemkrat poročil z bogatimi deklicami ali vdovami. V vsakem slučaju je kmalu po poroki okradel svojo ženo in izginil. Njegova šesta žena je bila hčerka policijskega načelnika v Havani. Policija poroča, da je Lluisa nastopal kot svak finančnega ministra južnoameriške republike Ecuador, ko se je nahajal v Guayaquilu. S popolnim uspehom je na otoku Mauritius v Indijskem oceanu nastopal kot španski kralj Alfonso. Tam si je »izposodil« velike svote denarja. Pozneje je nastopal kot predsednik republike Andorra, ki leži na južni strani pirenejskega pogorja med Francijo in Španijo. Pravi karakter za kakšen nov sudroman a la Grofien-beračica.

Vsak dan koncert P. Winterhalterja v Klub-Baru. Odprto do 2. ure zjutraj.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevél: R. R.

(Dalje.)

(61)

Končno ne vzdrži več, zato se vrne nazaj v hotel. Že pri vhodu se mu približa vratar ter mu izroči odgovor:

»Baron Murphy je v akademiji nepoznan.« Prebledel od razočaranja in bolečine sede baron na bližnjo stolec.

Naslednje jutro je odpotoval v kraj, kjer se je nahajala akademija. Kaj ga je brigala sedaj lastna varnost?

»Po vsem kar mi pripovedujete, mora biti Mitja Šutjakov vaš sin. Kakega barona Murphya nismo imeli nikoli. Tudi gospod Šutjakov se ne nahaja več pri nas. Tačas živi v vili »Solitude« pri Veveyu ob Ženevskem jezeru.

Ravnatelj zmaje obžalovalno z rameni. Baron Murphy odide naglo, ne da bi se poslovil ali zahvalil.

Je li to sled ali ni? Toda ne upa si dvomiti o tem, da bi ne bil Mitja Šutjakov njegov sin. Komaj v vlak se domisli, da se Šutjakov pišejo reditelji, katerim je bil izročil nekoč v vzgojo svojega sina.

On je! Živi! Tam doli ob jezeru živi, ne da bi vedel, ne da bi niti najmanj slutil, da ga le še nekaj ur loči od trenutka, ko bo prvič spoznal svojega očeta, katerega prej ni bil nikoli videl, o katerem slišal ni vedel, da živi.

Oče! Barona obide čudno čustvo, kakršnega še ni nikoli poznal doslej. Mlada roka ga ho gledila ko bo truden, mlad vesel glas ga ho tolažil, ko bo žalosten. Razvijalo se bo mlado življenje in on ga ho vodil, on ga ho vzgajal s svojimi lastnimi skrbnimi rokami.

77.

Naslednjega dne je baron že v Veveyu, kjer si najame sobo v prvem boljšem hotelu, katerega mu priporoča na kolodvoru postrežek, ki mu odvzame prtljago. V hotelu sede takoj k mizi ter napiše:

»Dragi sin! Tvoj oče je tu... star, osamljen... oolan od hrepenenja po tebi, svojem edincu, poslednjem, ki mu je še ostal na tem svetu! Kdaj prideš? Več osebno.

Baron Murphy. Hotel du Lac, Vevey.

S tresočo roko zapre pismo. Tako mu je, kakor da si stal pred sodiščem tik pred razglasitvijo poslednje razsodbe. Komaj takrat, ko sluga s pismom že odide, se končno nekoliko umiri.

— Mitja Šutjakov je postal v teh zadnjih tednih suh in upadel. V njegovem pogledu odseva nekak bolesten žar, kakor v pogledih vseh onih mladih ljudi, katere je življenje postavilo pred nerazrešljiv problem. Že tedne muči Mitjo hrepenenje, katerega poslednji cilj izginja v mračni meglovičnosti. Njegovo glavo napolnjujejo nejasne sanje o delih, katere hoče izvršiti in katera naj bi bila tako velika, kakor večjih še ni bil nihče ustvaril. Štiri, pet napol zvršenih osnutkov iz mavca za Allanov spomenik stoji v neki zapuščenih vrtni uti, v katero se zateče čisto, kadar ne more več prenašati one neznosne tihote, ki vlada vse okrog njega. Toda potem v nočeh brez spanja se mu neanadoma zazdi vse to njegovo početje ničovo napravim onim velikim delom, katera je bil započel in deloma tudi že izvršil veliki Allan Stanley. Vedno znova je bil prošil Mavdo, katero je po Allanovi smrti

le še bolj vroče ljubil, da bi mu dovolila pomagati ji pri osveti nad onim neznanim hudodelcem, ki je bil uničil ne samo Allana, ampak tudi vso bodočo človeško srečo. Toda Mavda ga je bila vedno znova zavrnila.

Pomagati ji! Osrečiti jo! In ako bi bilo treba tudi za ceno lastnega življenja! Dolge noči razjeda Mitjo hrepenenje po njej, ki ravno od njega noče žrtve.

78.

Mitja se je bil na vse zgodaj zjutraj odpeljal v Ženovo, da si nabavi vse potrebno za kip »Apostola človeštva«. Mitja se boji sam sebe, zato hoče delati, vseeno s kakšnim uspehom...

Mavda ga je bila spremila vse do vrat. Potem se je ustavila pod velikimi drevesi ter se zazrla za njim. Kako suh in tenak je postal mladenič v zadnjem času. Ah, Allanova smrt je zadela tudi njega.

Ko bi ga je mogla razvedriti!

Uhugi mladenič! Tako rada bi mu pomagala! Kako mlad je še in kako čist. Življenje ne ljubi takih ljudi kakor je on! Na tem svetu zamorejo biti srečni le propaleži!

Kmalu se mora Mitja zopet povrniti! Mavda sedi ob oknu ter ga pričakuje.

Ravnokar je bilo prišlo poslednje Fergussonovo poročilo, katerega drži že v roki. Krog ustnic ji igra medel, triumfalen smehljaj.

»Blizu je ura... mrmra poluglasno, sblizu je ura osvetle!

Zunaj po cesti od Veveya proti vili se bliža počasnih korakov moška postava. Klobuk ima potisnjen globoko na obraz. Trudoma se pomika dalje visoka postava, opirajoč se ob palico. Pred vhomom v park obstane, dvigne nogo kakor da bi hotel vstopiti, pa se premisli.

Mavda ga opazuje začudeno. Kaj išče tu ta tujec? Takrat dvigne glavo, gre počasi mimo. Mavda krične divje ter se opoteče nazaj. Murphy... to je Murphy!!!

Na njenem obrazu trepetajo vse mišice. Tako ji je kakor da bi ji hotela počiti glava. — Po njeni glavi se padi toliko misli, tako divjih, tako razbesnelih, da jo skoraj zapusti zavest.

(Dalje prihodašič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Kontoristinja, ob enem bicajničarka, z znanjem slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja, se išče; prednost imajo stenografistice. Reflektira se samo na zanesljivo in ozbiljno moč s referencami in zahtevami in referencami na Martinušič in drug tovarna usna, Ljutomer. 624 2-2

Na prodaj lahki avto (Oпель-Wagen). Fraško, Pobreška cesta 2. 630 3-1

Proda se mali Adler pisalni stroj, skoro novi. Vicel, Glavni trg 5. 636 3-1

Dežnik s srebrnim držajem se je posabil dne 27. t. m. v stolni cerkvi. Odda naj se proti nagradi na policiji. 627

Slamo, seno, krompir in drva ima za prodati Andrej Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 57. Telefon 88. Kupim vse vrste deželnih pridelkov. 600 10-5

Proda se stenski telefon. Naslov: poverljiva uprava.

Čevlje

najboljše kakovosti kupite ali naročite v moji delavnici v Cvetlični ulici 9. Cene zmerne, postrežba točna. 628

Franc Golob.

Zamenjam stanovanje v Celju, obstoječe iz treh velikih, svetlih sob v pritlični kuhinji in pritlični, za stanovanje s 4-5, čeludi manjšimi sobami v Mariboru, če možgo v bližini parka, event. kosčkom vrta. — Naslov poverljiva uprava »Tabora«.

Razglas.

Dražba lovov v mariborskem okraju.

Dražbe lovov v mariborskem okraju se vrše po sledečem redu:

- Dne 8. maja: Ciglence, Dragučova, Sp. Dupljek, Gručova, Sv. Marijeta na Pesni, Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Peter pri Mariboru, Vosek.
- Dne 9. maja: Cirknica, Dobrenje, Gradiška, St. Ilj v Slov. gor., Kanjža, Pesnički dvor, Plac, Selnica na Murj, Vrličje.
- Dne 10. maja: Jelovec pri Kamnici, Kamnica, Krčevina, Sv. Križ, Selnica na Dravi, Svečina, Bresternica, Vukovski Dol.
- Dne 11. maja: Sv. Jurij ob Pesnici, Zg. Sv. Kunčeva, Ploderšica, Polička vas, Slemen, Sp. Sentjakovski Dol, Zg. Sentjakovski Dol, Spičnik.
- Dne 12. maja: Bistrica pri Limbušu, Bistrica pri Rušah, Cinžal, Lehen pri Ribnici, Loka, Sv. Lovrenc na Pohorju, Recenjaj, Rudeči breg.
- Dne 13. maja: Fram, Gorica, Sp. Hoče, Ješenca, Sv. Marijeta na Drav. polju, Orehova vas, Pivola, Rače.
- Dne 15. maja: Dogošče, Morje, Pobrežje, Ranče, Razvanje, Studenci, Tezno.
- Dne 16. maja: Sv. Ana, Brezje, Jelovec-Makole, Luščka vas, Medražje, Pečke, Pekel, Poljčane, Stanovsko, Stopno, Zabljet.
- Dne 17. maja: Slov. Bistrica, Zg. Bistrica, Cigonca, Crešnjevca, Laporje, Zg. Ložnica, Sv. Martin na Poh., Ritoznaj, Smrečno, Studence.
- Dne 18. maja: Bojtna, Bukovec, Dežne, Hošnica, Kalše, Kovača vas, Sp. Nova vas, Ogļjenšak, Ošelj.
- Dne 19. maja: Frajhajm, Gabernik, Pokošje, Spod. Poljskava, Pretrež, Sentovec, Vrhloga, Vrhole.
- Dne 22. maja: Drvanja, Korena, Kremberg, Sv. Lenart, Zg. Ročica, Setarova-Radehova, Zimica.

8. do 15. maja se vrši dražba v veliki dvorani okr. glavarstva, 16. do 19. maja v obč. pisarni v Slov. Bistrici, 22. maja v obč. pisarni pri Sv. Lenartu.

Z dražbanjem se začne vsak dan ob 8. uri zjutraj in sicer se kličejo občinski lovi po redu, po katerem so navedeni v tem razglasu.

Okrajno glavarstva v Mariboru, 18. aprila 1922.

Okrajni glavar: Dr. Lajšič s. r.